

2.4.2025

JulkICT

Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hankkeen ohjausryhmä, 7. kokous

Aika 19.- 26.3.2025

Paikka kirjallinen sähköpostikokous

Osallistujat	Jarkko Levasma, pj.	valtiovarainministeriö
	Katja Väänänen	valtiovarainministeriö
	Timo Kievari	liikenne- ja viestintäministeriö
	Jukka Haapamäki	opetus- ja kulttuuriministeriö
	Leo Hämäläinen	sisäministeriö
	Aleksi Yrttiaho	sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
	Petteri Ohvo	työ- ja elinkeinoministeriö
	Pekka Rehn	Digi- ja väestötietovirasto
	Riikka Noponen	valtiovarainministeriö
	Anna-Riikka Pouttu	valtiovarainministeriö
	Teemu Kääriäinen	valtiovarainministeriö
	Laura Kolinen	valtiovarainministeriö
	Päivi Anttila	valtiovarainministeriö

1. Esityslistan sekä edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Hyväksyttiin ohjausryhmän kokouksen esityslista sekä edellisen kokouksen (6.2.2025) pöytäkirja.

2. Hankkeen tilannekatsaus

Valtiovarainministeriön eIDAS-hankkeessa on aloittanut uusi hankepäällikkö. Liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) kanssa on käyty keskusteluja lompakon asemasta luottamusverkostossa. Hallituksen esitystä sekä lompakkoekosysteemikuvausta valmistellaan. Pohjoismaiden ministerineuvostolle on toimitettu projektiehdotus pohjois- ja Baltian maiden yhteisen sertifiointikriteeristön luomisesta lompakoille, ja projektia suunnitellaan yhdessä Traficomien kanssa. Tulevalla kaudella viimeistellään hallituksen esityksen juridisia linjoja, sekä tavataan keskeisiä sidosryhmiä.

Digi- ja väestötietovirastossa (DVV) on keskitytty mm. eIDAS-yhteistyöryhmän alaisen työryhmän työskentelyyn. Lompakon toteutushankkeessa tehdään uudelleen organisointia. Työtä jatketaan mm. lompakon markkinavuoropuhelun osalta. Tulevalla kaudella arvioidaan markkinakartoituksen tuloksia ja työskennellään toiminnallisen työryhmän selvityksiä. Alkuvuoden resurssihaasteet ovat viivästyttäneet joitain kokonaisuuksia.

Poliisihallitus on asettanut hankkeen digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tuottamiseksi, ja tarvittavat rekrytoinnit ovat edelleen käynnissä. Järjestelmätoimittajan kilpailutuksen tarjouksia arvioidaan, ja tietosuojakysymyksiä läpikäydään alustavasti. Tulevalla kaudella tarkoituksena on

käynnistää tiedonhallintalain mukaisen muutosvaikutusten arviointi. Rekrytointiprosessin kesto on viivästyttänyt hankkeen tosiasiallista käynnistymistä. Merkittiin esitys tiedoksi.

3. Lainsäädännön valmistelun tilannekatsaus

eIDAS-asetusta täydentävän hallituksen esityksen valmistelu edistyy yleisellä tasolla suunnitellusti. Aikataulu on kuitenkin tiivis, ja täytäntöönpanoasetusten valmistelulla voi olla siihen vaikutusta. Valtiovarainministeriö on valmistellut mm. hallinnollisia seuraamusmaksuja koskevat säädösluonnokset, ja tällä hetkellä työstetään erityisesti rekisterinpitäjää ja valvontaa koskevaa sääntelyä. Työ- ja elinkeinoministeriö valmistelee säädösehdotusta oikeushenkilön tunnistetiedoista. Sisäministeriö on tehnyt alustavaa valmistelua digitaalista henkilöllisyystodistusta koskevaksi lainsäädännöksi viime hallituskaudella valmistellun hallituksen esityksen pohjalta. Säädösvalmistelun aikataulu on kuitenkin digitaalisen henkilöllisyystodistuksen näkökulmasta haastava. Liikenne- ja viestintäministeriö on kartoittanut lakiin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista tehtäviä muita muutoksia.

Merkittiin esitys tiedoksi.

4. Luottavien osapuolten rekisteröinnin periaatteet

Periaatteet on laadittu uudistetun eIDAS-aseuksen toisen erän täytäntöönpanoasetusluonnosten pohjalta. Periaatteiden muutoksia tullaan arvioimaan kevään 2025 aikana, jos toisen erän täytäntöönpanoasetusten sisältöihin tulisi vielä komiteatyössä muutoksia, jotka edellyttäisivät joidenkin periaatteiden uudelleenarviointia. Ensimmäisen periaatteen mukaan luottavien osapuolten rekisterinpitäjä, jolla on kokonaisvastuu toiminnallisesta toteutuksesta, päätettäisiin, kun toisen erän täytäntöönpanoasetukset on hyväksytty. Alustavana lähtökohtana on, että Traficom toimisi luottavien osapuolten rekisterinpitäjänä. Rekisterinpitäjä tuottaisi saataville tietoa rekisteröimistään luottavista osapuolista ihmis- ja koneluettavassa muodossa. Lisäksi se mm. toteuttaisi rekisteröintiä varten sähköisen menettelyn, jonka pyrkimyksenä olisi tarjota mahdollisimman automatisoitu käsittely luottavien osapuolten rekisteröinneille, tietojen päivittämiselle ja rekisteröinnin peruuttamiselle. Rekisterinpitäjä myös tuottaisi yhdessä DVV:n kanssa luottavien osapuolten pääsyyvarmenteiden varmennepalvelun.

Merkittiin esitys tiedoksi.

5. Henkilöllisyyden linkittämisen periaatteet

Periaatteet on laadittu uudistetun eIDAS-asetuksen toisen erän täytäntöönpanoasetusluonnosten pohjalta. Periaatteiden muutoksia tullaan arvioimaan kevään 2025 aikana, jos toisen erän täytäntöönpanoasetusten sisältöihin tulee vielä komiteatyössä muutoksia, jotka edellyttävät joidenkin periaatteiden uudelleenarviointia. Ensimmäisen periaatteen mukaan DVV toimii henkilöllisyyden linkittämispalvelun tuottajana. Henkilöllisyyden linkittämispalvelu toteutettaisiin keskitettynä DVV:n tuottamana ratkaisuna, ja sen lähderekisterinä toimisi väestötietojärjestelmä. Henkilöllisyyden linkittämispalvelun tulisi olla saatavilla julkisen hallinnon asiointipalveluille, jotka hyväksyvät eIDAS-asetuksen ilmoitetut sähköiset tunnistusmenetelmät ja lompakot vahvan sähköisen tunnistamisen välineinä. Lisäksi tarkoituksena on mm. selvittää muiden jäsenmaiden ilmoitettujen eIDAS-tunnistusmenetelmien tietosisältöjä ja linkittämisen periaatteita, joiden avulla voitaisiin toteuttaa yksiselitteinen henkilöllisyyden linkittäminen.

Työryhmän kirjallisissa huomioissa todettiin, että linjauksia täsmennetään, kun asiakokonaisuus kehittyy ja muiden jäsenmaiden toteutuksista ja tarkoituksenmukaisesta toteutustavasta saadaan lisätietoja.

Merkittiin esitys ja kirjalliset huomiot tiedoksi.

6. Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen liikkeellelaskun periaatteet (täydennetty)

Periaatteet on laadittu uudistetun eIDAS-asetuksen toisen erän täytäntöönpanoasetusluonnosten pohjalta. Periaatteiden muutoksia tullaan arvioimaan kevään 2025 aikana, jos toisen erän täytäntöönpanoasetusten sisältöihin tulee vielä komiteatyössä muutoksia, jotka edellyttävät joidenkin periaatteiden uudelleenarviointia. Ensimmäisen periaatteen mukaan digitaalinen henkilöllisyystodistus lasketaan liikkeelle hyväksyttynä sähköisenä attribuuttitodistuksena ja sen liikkeellelaskijana toimii Poliisihallitus (POHA). POHA mm. ilmoittautuisi hyväksytyn sähköisen attribuuttitodistuksen liikkeellelaskijana luottavien osapuolten rekisteriin, ja vastaisi siitä, että lompakkoyksikön aitous todennetaan osana digitaalisen henkilöllisyystodistuksen myöntöprosessia. Lisäksi se vastaisi siitä, että digitaalisen henkilöllisyystodistuksen skeema tulisi rekisteröidä komission ylläpitämään skeemakatalogiin.

Työryhmän kirjallisissa huomioissa tuotiin esiin lompakkoon tulevien todisteiden liikkeellelaskussa mahdollinen palvelullistettu malli ja se, että todiste olisi lompakon käyttäjän kannalta hyvin tuotteistettu. Lisäksi huomiona nostettiin, että DCA-sopimus voi tuoda tarpeen antaa ulkomaalaiselle henkilölle suomalainen tunnistusväline ilman kaikkia vaadittavia dokumentteja, ja tällaiset skenaariot olisi hyvä huomioida lainsäädännössä.

Merkittiin esitys ja kirjalliset huomiot tiedoksi.

7. Riskienhallinta

Riskien määrässä ei ole tapahtunut muutoksia, mutta merkittävien riskien määrä on noussut yhdellä riskillä. Seuraavalla kaudella riskirekisteriä täydennetään ensimmäisen erän täytäntöönpanoasetuksista. Välityspalveluiden rooliin ja arviointilaitoksiin liittyvien riskien merkitystä on vähennetty. DVV edistää toimenpiteitä korotetun tason toiminnallisuuksien edistämiseksi. Jatkuvaan rahoitukseen liittyvä riski on todennäköinen ja vaikutukseltaan kohtalainen. Julkishallinnon säästöohjelmien takia pysyviin jatkuviin rahoituksiin lompakkokyykykkyyksien osalta on ollut vielä haasteellista sitoutua. Jatkuvien rahoitustarpeiden syntymistä seurataan virastojen kanssa, ja tulorahoitteisia toimintamalleja selvitetään. Lisäksi jatkuvaa rahoitusta pyritään varmistamaan ennakkollisesti.

Merkittiin esitys tiedoksi.

8. Muut esille tulevat asiat

Ei muita esille tulevia asioita.

9. Seuraava kokous

Ohjausryhmän seuraavat kokoukset järjestetään:

- ke 23.4.2025
- ke 4.6.2025